



LGBT komiteen arbejder med lovgivning og rettigheder i relation til LGBT-personer og er partipolitisk uafhængig

Tina Thranesen  
tina@thranesen.dk  
Søren Laursen  
soren@laursen.com

komiteen.dk

Facebook & Twitter: @lgbtkomiteen

16. juni 2019

Rigshospitalet  
Center for Kønsidentitet

### **Vedr. Rigshospitalets pjecce af februar 2019 "Fjernelse af bryster (mastektomi) på transmænd".**

Pjecens første afsnit lyder:

Før du kan skrives op til operation mhp. fjernelse af bryster, skal du til samtale på Klinik for Plastikkirurgi og Brandsårsbehandling. Her vil lægen skrive en journal og undersøge dig og på baggrund af dette beslutte, om vi kan tilbyde dig en operation.

<https://publikationer.regionh.dk/pdf/full-20434/fjernelse-af-bryster-mastektomi-transmaend.pdf>

Teksten er i strid med både Sundhedsstyrelsens vejledning "Sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold" og Sundhedsstyrelsens "Specialevejledning for Plastikkirurgi".

### **I Sundhedsstyrelsens vejledning "Sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold" fremgår bl.a.:**

#### **3. Generelt**

[...]

Personer, der søger sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold, skal behandles på lige fod med andre. Det betyder let og lige adgang til sundhedsvæsenet, behandling af høj kvalitet, sammenhæng mellem ydelserne, valgfrihed, let adgang til information, et gennemsigtigt sundhedsvæsen og kort ventetid på behandling.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=206531>

#### **4.1. Det multidisciplinære team (MDT):**

##### **6. afsnit:**

Ved varetagelse af kønsmodificerende kirurgisk behandling hos voksne suppleres teamet med speciallæger i plastikkirurgi med særlige kompetencer samt i gynækologi og obstetrik m.v.

#### **8. Kønsmodificerende kirurgi hos voksne:**

##### **3. afsnit:**

Ved varetagelse af kønsmodificerende kirurgisk behandling af voksne skal teamet suppleres med mindst en speciallæge i plastikkirurgi med særlig erfaring og kompetencer på området. [...]

##### **5. afsnit:**

Kønsmodificerende kirurgi, der gives som offentligt finansieret sygehusydelse, er omfattet af Sundhedsstyrelsens gældende specialeplan. [...]

### **I Sundhedsstyrelsens specialeplans "Specialevejledning for Plastikkirurgi" fremgår bl.a.: Anbefalinger til hovedfunktionsniveau**

[...]

Hovedfunktioner i plastikkirurgi omfatter elektiv kirurgi inden for almen plastikkirurgi såsom

mammahypertrofi, mindre komplicerede indgreb ved abdomen pendens samt sekundære brystrekonstruktioner med protese (implantat).

[...]

### **Krav til varetagelse af specialfunktioner**

#### **Regionsfunktioner**

[...]

Følgende er regionsfunktioner:

#### **Onkologisk plastikkirurgi**

[...]

2. Onkologisk brystkirurgi med behov for primær rekonstruktion samt ved behov for større onkoplastik (se DBCGs kliniske retningslinjer), herunder replacement teknikker med lapper hentet uden for brystet, samt større displacement eller volumenreduktions teknikker; sidstnævnte teknikker afhængig af ekspertisen på den brystkirurgiske afdeling og efter lokal aftale (500 pt./år). Funktionen varetages i tæt samarbejde med kirurgi. Varetages i et multidisciplinært team med fælles retningslinjer og fælles konferencer, jf. pakkeforløb (monitoreres)

*Rigshospitalet, Blegdamsvej*

*Herlev og Gentofte Hospital, Herlev*

*Aarhus Universitetshospital, NBG*

*Aalborg UH Syd (i formaliseret samarbejde)*

*Sjællands Universitetshospital, Roskilde*

*OUH Odense Universitetshospital*

*Sydvestjysk Sygehus, Esbjerg*

[...]

<https://www.sst.dk/da/Viden/Specialeplanlaegning/Gaeldende-specialeplan/Specialeplan-for-plastikkirurgi>

I Sundhedsstyrelsens ”Specialevejledning for Plastikkirurgi” er det kun kønsmodificerende kirurgi på kønsorganer, som betegnes som en højt specialiseret funktion, som kun kan foregå på Rigshospitalet:

#### **Højt specialiserede funktioner**

23. Kønsmodificerende kirurgi på kønsorganer. Varetages i tæt samarbejde med psykiatri og gynækologi og obstetrik.

*Rigshospitalet, Blegdamsvej*

Fjernelse af en transmands bryster svarer til fjernelse/reduktion af en kvindes meget store bryster, som er betegnet som ”hovedfunktion”.

Fjernelse af en kvindes bryster på grund af brystkræft med samtidig eller efterfølgende rekonstruktion af brysterne er betegnet som ”regionsfunktion”.

Da transmænd jo ønsker deres bryster fjernet og ikke en samtidig eller efterfølgende rekonstruktion af brysterne, er det entydigt, at fjernelse af en transmands bryster er at betegne som ”hovedfunktion”, som foretages på de fleste offentlige hospitaler og på private hospitaler og klinikker.

Yderlig skal bemærkes, at det ifølge Sundhedsstyrelsens ”Specialevejledning for Plastikkirurgi” kun er kønsmodificerende kirurgi på kønsorganerne, som er betegnet som ”højt speciale”.

Det må dermed konstateres, at pjecens indledning er forkert.

**LGBT komiteen** henstiller derfor, at pjecens indledning ændres og foreslår følgende formulering:

Når du ønsker dine bryster fjernet, så skal du til en samtale med en speciallæge i plastikkirurgi. Lægen undersøger dig og skriver en journal. På den baggrund besluttet det, om du kan tilbydes en operation.

Med venlig hilsen

Tina Thranesen

Søren Laursen